

9. april 2026

PLO – VEJLEDNING OM CONTROLLING

Formål – kort fortalt

Denne vejledning gennemgår, hvordan controlling-sager typisk forløber, og hvad man som læge bør være opmærksom på. En korrekt og rettidig håndtering af sagen kan have stor betydning for forløbet. Vejledningen er gældende frem til 1. januar 2027, hvor et nyt klagesystem indføres, jf. senere i vejledningen.

Faktaboks

Hvad er controlling?

Controlling er myndighedernes kontrol af almen praksis. Formålet er at sikre, at praksis overholder de indgåede aftaler og de gældende regler. Kontrollen er en del af regionernes tilsynsforpligtelse og følger af deres ansvar for at sikre korrekt anvendelse af offentlige midler.

Der ses især på, om der er overensstemmelse mellem det, der er aftalt i overenskomsten, og den faktiske anvendelse i klinikken, samt om udbetalinger er sket på et korrekt grundlag.

Sådan starter en controlling-sag – hvorfor mig?

Det er regionens administration, der kan starte en controlling-sag. Hver region har en afdeling, som udelukkende arbejder med kontrol af almen praksis og andre praksisområder.

En sag kan eksempelvis begynde, hvis en patient henvender sig, fordi han eller hun mener, at der er afregnet for ydelser, som ikke har fundet sted. Patienten kan mene at have opdaget på Sundhed.dk under "min side/afregning af konsultationer", at der er registreret ydelser, som ikke stemmer med patientens erindring.

En sag kan også starte, hvis et ydelsesmønster i en praksis afviger markant fra det regionale gennemsnit. Endelig kan regionen iværksætte en kampagnekontrol, hvor de undersøger bestemte ydelser eller kombinationer af ydelser, fordi de har en formodning om, at der kan være sket forkert anvendelse.

Faktaboks

Hvad gør det ved mig?

At blive kontrolleret kan være belastende. Mange oplever usikkerhed i forløbet, og krav om dokumentation og sagsbehandling kan være tidskrævende og påvirke den daglige drift. Der kan også være personlige og arbejdsmæssige konsekvenser i perioden. Det anbefales at kontakte PLO så tidligt som muligt i forløbet med henblik på rådgivning.

Hvordan foregår en controlling-sag?

Regionen kontakter den praksis, de vil kontrollere, via virksomhedens e-Boks. I brevet forklarer regionen baggrunden for kontrollen og beder som regel om at få udleveret et mindre antal patientjournaler som en første stikprøve. Formålet er at undersøge, om der findes dokumentation for de registrerede ydelser, og om det stemmer overens med det, der er aftalt for ydelsen.

På baggrund af denne første stikprøve laver regionen en beregning og beslutter, om der er behov for at indhente en større stikprøve for at kunne vurdere et eventuelt tilbagebetalingskrav. Til hver stikprøve udarbejdes et skema, hvor det fremgår, hvilken ydelse der er anvendt, hvordan den er dokumenteret, hvordan regionen vurderer den, og hvordan praksis selv vurderer den. Ved uenighed kan PLO blive inddraget for at bidrage til forståelsen af den korrekte anvendelse af en ydelse.

Regionen håndterer som udgangspunkt sagsbehandlingen skriftligt, men i nogle tilfælde holdes der også møder, hvor sagen oplyses.

Hvis det skønnes nødvendigt fra regionens side, gennemføres en større stikprøve, hvorved nye journaler gennemgås, og uenheder fortsat afklares. Resultatet af stikprøverne kan føre til, at der ekstrapoleres, så beløbet for hele perioden kan beregnes, og tilbagebetalingskravet fastsættes.

Faktaboks

Ekstrapolering?

Ved ekstrapolation forstås, at man tager en stikprøve af en udvalgt ydelse, fx 0105, og opgør, hvor stor en andel, der er fejlafræget. Resultatet fremskrives i forhold til de øvrige tilsvarende ydelser (0105) i den valgte periode, som forudsættes at have fulgt samme mønster.

Metoden sparer ressourcer for alle involverede, men indebærer samtidig en usikkerhed. Forudsætningen for en retvisende ekstrapolation er, at det undersøgte datagrundlag er repræsentativt.

Ved uenighed om grundlaget for ekstrapolationen anbefales det at kontakte PLO.

Hvilket materiale skal udleveres til regionen?

Sundhedsloven giver mulighed for at videregive journaloplysninger uden patientens samtykke, men indebærer ikke i sig selv en pligt hertil. Vurderingen af om, og i hvilket omfang, der skal ske videregivelse, påhviler lægen.

Lægen skal dog medvirke til sagens oplysning og kan som alternativ til udlevering af journalmateriale udarbejde en konkret redegørelse for indholdet af de relevante journaloplysninger. Redegørelsen skal belyse de enkelte forhold, kontrollen vedrører.

Kravene til dokumentation kan variere, og der kan i praksis være uenighed mellem parterne om omfanget af den nødvendige dokumentation. Det er dog samtidig et fælles udgangspunkt, at mere omfattende ydelser typisk forudsætter en mere udførlig dokumentation end mindre ydelser.

Hvad udleverer man typisk?

Man bør sikre sig, at regionens anmodning præsenteres skriftligt og specificerer formål, afgrænset periode og præcis hvilke journaloplysninger, der ønskes. Det er kun de oplysninger, der er nødvendige for at belyse de konkrete ydelser eller forhold, som kontrollen vedrører.

Typisk vil man udlevere journaludskrifter eller udvalgte dele heraf og notater relateret til de konkrete ydelser, som er udtaget i stikprøven, samt relevant korrespondance og eventuelle prøvesvar eller henvisninger, hvor de har betydning for journalens indhold. Alternativt en konkret redegørelse for indholdet af de relevante journaloplysninger.

Det anbefales samtidig at registrere i patientjournalen, at der er udleveret oplysninger.

Hvad udleveres normalt ikke?

Oplysninger, som ikke har betydning for vurderingen af den ydelse, regionen undersøger, skal ikke udleveres. Hensynet til patientens fortrolighed skal vejes op mod myndighedens behov. Hvis regionen beder om meget brede eller helt generelle helbredsoplysninger, kan man kræve en snævrere, skriftligt afgrænset anmodning.

Faktaboks

Processuel skadevirkning/konsekvens?

Man har pligt til at medvirke til sagens oplysning og udlevere relevante oplysninger om de ydelser, sagen vedrører. Hvis man ikke svarer eller undlader at bidrage til sagens oplysning, kan det få betydning for afgørelsen, da man derved fralægger sig muligheden for at få sine synspunkter medtaget i vurderingen af sagen.

Det anbefales at kontakte PLO, hvis man er i tvivl, før man udleverer materiale.

Hvad hvis man er uenig om, hvorvidt en ydelse er korrekt anvendt?

Hvis der opstår uenighed om en ydelse, inddrages PLO ofte i sagsbehandlingen. Afgørelsen kan ske ved skriftveksling mellem parterne eller ved møder, hvor spørgsmålet drøftes. Ved fortsat uenighed vil regionen typisk indbringe sagen for Samarbejdsudvalget, jf. nedenfor.

Hvordan afgøres en sag?

Hvis parterne bliver enige om, at en vis procentdel af ydelserne er anvendt forkert, beregner regionen det samlede beløb, der skal tilbagebetales.

Hvis der derimod fortsat er uenighed om ydelsens anvendelse og størrelsen på en tilbagebetaling, forelægges sagen for Samarbejdsudvalget frem til udgangen af 2026. I forbindelse med forelæggelsen får man mulighed for at afgive bemærkninger til sagen.

Her kan man indsende et partsindlæg fx om honorarværdigheden af de afregnede ydelser i forhold til regionens vurdering.

Samarbejdsudvalget afgiver en indstilling – enten i enighed eller uenighed – til Landssamarbejdsudvalget, som træffer den endelige afgørelse.

Når der er truffet en endelig afgørelse om tilbagebetaling, sker tilbagebetalingen ved modregning i fremtidige honorarudbetalinger. Ved større beløb kan der samtidig gives en advarsel eller anden form for sanktion for forkert anvendelse af overenskomsten, jf. overenskomstens § 114 og § 117.

Faktaboks

Ny klagestruktur fra 2027

Fra 1. januar 2027 nedlægges de regionale samarbejdsudvalg (SU) og Landssamarbejdsudvalget (LSU). I sager hvor parterne er uenige om tilbagebetaling og evt. sanktion, kan sagen indbringes for det nyoprettede Praksisklagenævn. Nævnet overtager dermed behandlingen af sager, som i dag afgøres i SU og LSU.

Hvornår går det galt?

Fejl i afregningen opstår typisk, når der er usikkerhed om, hvordan en ydelse skal anvendes, eller når personalet ikke er tilstrækkeligt eller forkert instrueret. Fejl kan også opstå, hvis lægepraksissystemet automatisk registrerer ydelser, fx ved enhver besvarelse af e-konsultationer.

Hvordan undgår man controlling?

Alle praksisser har ledelsesværktøjer, som kan hjælpe med at opdage forkert brug af ydelser i tide. Et vigtigt redskab er Klinik+, som er tilknyttet praksissystemet og giver mulighed for at overvåge ydelsesanvendelsen. Et andet redskab er regionens statistik, som kan findes på Sundhed.dk under listevisioning. Denne kaldes ofte fejlagtigt ”§ 87-statistikken”, men den korrekte betegnelse er en henvisning til § 96 i overenskomsten.

Det vigtigste er at være opmærksom på en anvendelse af ydelser, der ligger over gennemsnittet. Det kan have faglige eller driftsmæssige forklaringer, men kan også indikere forkert anvendelse.

Nogle praksisser har en praksismanager eller andet personale, der overvåger anvendelsen af ydelser, mens det i andre praksisser er en af ejerne, der har opgaven. Ekstern hjælp, fx fra en revisor, kan også være nyttig til at opdage problemer, inden de udvikler sig til en tilbagebetalingssag.

Den mest direkte hjælp til en kvalitetsovervågning findes i vejledningen til overenskomsten, hvor det fremgår, hvordan ydelserne bruges korrekt.

Kort sammenfatning

Faktaboks

Fremgangsmåde ved modtaget controlling-sag

- ✓ Gennemgå regionens anmodning og afgrænsning
- ✓ Sikrer, at der kun udleveres relevante oplysninger
- ✓ Kontakt PLO ved tvivl

Der bliver løbende informeret om korrekt anvendelse af overenskomstens ydelser i PLO'orientering.

På PLO's hjemmeside, under spørgsmål og svar, findes der desuden vejledning om korrekt anvendelse af overenskomstens ydelser.

Endelig står PLO og de regionale PLO-sekretariater altid til rådighed, hvis der er behov for rådgivning og vejledning.

PLO Medlemsservice

Tlf. [3544 8490](tel:35448490)

E-mail: plo@dadl.dk